

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 88.

V Ljubljani, v ponedeljek 19. aprila 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 17. aprila.

Domobranski zakon.

Izmed obilnih govornikov govorili so včeraj v posebni razpravi o § 5. domobranskega zakona Sturm, Attems, vojni minister, Popovski, Giovanelli, Coronini in Pickert. Sturm je priporočal neko premembo, kateri se je pa deželno-brambovski minister protivil, rekši, da bi domobran potem ne imel nobenega pomena, in tudi Coronini je rekel, da z vojaškega stališča nikdar ne more pritrditi. Attems je priporočal toliko izjemkov, da bi nazadnje nihče ne bil zavezan, domobransko službo opravljati; Pickert pa je nasvetoval dostavek, da se morajo domobranci nemudoma spustiti domú, kadar se vojska konča. Izmed vseh dostavkov in nasvetovanih prememb bil je le sprejet ta dostavek Pickertov.

§ 6 določuje službovanje častnikov ali oficirjev; oglašil se je k temu paragrafu poslanec Kraus ter nasvetoval nekaj prememb, ki so bile pa zavržene.

§ 7 zaukazuje, da domobranci nosijo lastno obleko, vendar z nekim posebnim znamenjem, ki se že od daleč lahko zapazi. Türk je priporočal vojaško obleko, ravno tako Hackelberg in Vencličke, pa nasvetovane premembe niso bile sprejete. Pri § 8. je Türk zopet vdrihal po židih, češ, da naj se preskrbljevanje vojne ne izročuje židovskim špekulantom, ampak naj se o pravem času skrbi, da te prevzemó pošteni in vestni ljudje. Ta paragraf, ki določuje, da se odlikovanje domobrancev in skrb za njih družino vravnava po navadnih vojaških postavah, bil je potem sprejet nespremenjen.

§ 9. zaukazuje, da imajo občine skrbeti za sostavo domobranskih imenikov s pomočjo njih, ki spisujejo matrike. Kronawetter je predlagal dostavek, da se naj to godi na stroške vojaštva, pa ta dostavek ni obveljal. Pri § 11. vprašal je Vojnovič, ostanejo li izjeme veljavne, ki jih vojaški zakon dovoljuje kotorskemu okraju v Dalmaciji, kar je minister pritrdil. § 11. in 12. sta bila potem sprejeta in seja ob četrt na šest zvečer sklenjena.

Tretje branje vršilo se je v večerni seji, ki se je pričela ob sedmih; glasovanje bilo je po imenih in je bil domobranski zakon sprejet s 178 glasovi proti 88. Z nemškim klubom glasovalo je nekaj poslancev nemško-avstrijskega kluba, eni pa so glasovali z desnico. Tako je razpad nekdanj tako mogočne nemško-liberalne stranke čedalje večji in očitnejši.

Poroštvo za egiptovsko posojilo.

Druga točka dnevnega reda bila je poroštvo evropskih vlad za egiptovsko posojilo. Egipt namreč potrebuje denarjev in mora nekaj milijonov na posodo imeti, da bo plačal škodo in stroške, ki jih je napravila zadnja vstaja. Evropejske vlade, in sicer angleška, francoska, italijanska, nemška, ruska, turška in avstrijska so prevzele poroštvo za to posojilo. Temu poroštvu morajo pritrditi, se vé da, tudi parlamenti.

Gori imenovane vlade so to reč že dognale, samo pri nas je prišla reč tako pozno na vrsto; vlada je toraj prosila, naj se toraj ne odklada čez veliko noč, ampak reši že sedaj, pa Kronawetter se je upiral in je stavil predlog, da naj se ta zadeva dene z dnevnega reda, češ, da ne vemo, za koliko da smo porok. Pa predlog Kronawetterov je bil

zavržen in ko je poročevalec Sochor zadevo razložil in povedal, da Avstrijo zadeva komaj 50.000 bila je dotična pogodba potrjena.

Zatem je bilo rešenih še nekaj peticij, ki jih je pa Schönerer hotel odložiti za poznejši čas. Med temi peticijami je bila prva z Dolenjskega za podporo od toče pobitim občinam v Veliki Dolini itd. Izročila se je vladi s toplim priporočilom. Ob devetih zvečer je predsednik sklenil sejo ter prihodnjo sejo napovedal za sredo po beli nedelji, t. j. 5. maja.

Gospodska zbornica ima pa veliki ponedeljek 19. t. m. svojo zadnjo sejo pred prazniki.

Govor posl. kneza Liechtensteina

v 33. seji državnega zbora dné 22. marca pri splošni obravnavi državnega proračuna.

(Konec.)

No, sedaj gospôda, prestopimo k posebnemu delu narodnega vprašanja, k položaju nemških manjšin po slovanskih deželah. Jasno je, da je težišče vse situacije na Českem v razmerji obeh narodnosti v tem kraljestvu. Razdraženost, ki je na Nemško-Českem, se ne dá tajiti. Vlada je storila svojo dolžnost, da skrbi v deželi za mir in red (Ugovori in klici na levi: Kraljevi dvor! Klici na desni: Draždane!)

A gospôda, s tem, da se vzdrži mir in red, še ni vse storjeno. Vlada je dosihmal, kakor dobri varuh in redar prepirajoče vsaksebi zdržala. S tem je zvršila prvi del svojega naloge. Drugi in važnejši nalog jo še čaka. Varuh razganja prepirajoče, a državnik prepir poravná. Po mojem prepričanju, gospôda moja, bode morala vlada sama narodna vprašanja v roke vzeti, ker stranki sami ne boste našli rešilne poti.

Po mojem prepričanju mora se narodno vprašanje reševati po dvojni poti, da se pravica skaže obema strankama.

Po eni strani, gospôda moja, naj se državno pravo kraljestva českega obnovi s potrebnimi, času primernimi popravami. (Klici na levi: oho! — dobro, dobro! na desni.) Naj se deželi povrne starodavna svoboda, ki se nikdar ni pogubila, čestokrat in slovesno bila potrjena. Po drugi strani, gospôda moja, naj se vpelje v Pražkem deželnem zboru glasovanje po kurijah, razhod po delih (itio in partes), ker nevarna bi bila prevara, misliti, da bi se dala manjšina Nemcev na Českem vtešiti, ako bi ne imela izdatne brambe proti večini v narodnostnih vprašanjih. To je pač naravno, gospôda moja. Pod liberalno vlado, to se ne dá tajiti, je nemška večina pritiskala in tlačila na Českem, sedaj se pa bojé, da bi se jim ne povračevalo in dotlej se ne najde dovolj obrambe za njih narodnost, dotlej bode manjšina smatrala, kedar-koli se ima razširjati deželna avtonomija, to za napredek nje osamljenosti (isoliranja) od nemških rodnih bratov, ne bi bilo lepo od mene, gospôda moja, ko bi hotel to misel dalje izpeljati.

Pridejati še hočem, da je na Nemškem, kjer ste si po tridesetletni vojski obe verski stranki še bolj srdito nasproti stali, kakor dandanes narodne na Nemškem, ta sistema zopet prinesla mir in pokoj in obe stranki združila k vspešnemu postavodajalnemu delu. Nočem te misli dalje izpeljati, ker vem, kako različno se lahko na posamezno dá iz-

obražiti na posamezno; dobro vem, da bo našel mnogih in tehtnih ugovorov. Tudi nisem hotel nezmojljiv zdravniški list s tem pohvaliti, ampak hotel sem le splošne obrise zdravilnega vladanja potegniti. Gospôda moja! Vlada, to ponavljam, izvršila je na Českem svojo dolžnost z veliko vestnostjo. Razburjenje, katero je sedaj na Nemško-Českem, se prav lahko dá razlagati, predpravice sedaj pa imajo oboji, stanje Nemcev se je predručilo in to jih vznemirja. (Ugovor na levi. — Pritrjevanje na desni.)

Ako se zgubi privilegij, čuti se od začetka, kakor da bi se mu zgodila krivica, to je v človeški naravi, a vendar, gospôda moja, ker je razburjenost in tudi mora biti, želel bi, da bi se vsega ogibali, kar bi prinašalo to razburjenje iz skupine politikov po stanu (profesiju), sicer ne mnogobrojnih, a kričečih v slojeve mirnega srednjega stanú (Dobro, dobro! na desni.), in zato, gospôda moja, bi govoril o marsičem, kar je nemara zvišalo to vznemirjenje. Jezikovni ukaz za kraljestvo Česko, gospôda moja, je naredba sama na sebi popolnoma pravična. (Ugovor na levi.) Vgaja potrebam dežele, vgaja zgodovinskemu znaku kraljevine, da more v deželnih mejah vsak podložen z oblastmi na vsakem kraju občevati v svojem jeziku. (Tako je! na desni.)

Doslednje z jezikovim ukazom in iz splošnih nagibov izrekla je cesarska vlada, da želi doseči cilj, da bi vsi uradniki oba jezika znali, in v tem ji moram le pritrditi.

A v prizadevanji doseči ta cilj se je prehitela. Ako vlada, sprejemši nemške kandidate za državne službe, tirja dvojezičnost za neizogibljiv pogoj (conditio sine qua non) pri nameščenju, gré po mojih mislih danes še predač, ker pretrdo je iz tega vzroka, ker manjka pravega pogoja obligatnega naučenja českega na srednjih šolah, ali kaj tacega, kakor je videti, se ne bode moglo vpeljati sedaj, ko je narod tako razburjen.

Dalje je pretrdo, ker ni le lenoba ali narodna ošabnost, marveč kakor je znano, prepričali dar za priučenje jezikov, kar brani nemškim kandidatom priučenja českega jezika, in dalje je to pomisliti, ker na mesto odvrnjenih nemških kandidatov bi bili nameščeni po nemških krajih česki uradniki zmožni obeh jezikov. Podpihovalci bi potem na videz opravičeni kazali na taka dovršena dejanja, kakor na začetek gospodarstva po tujih. Odvrnjeni in njih obitelji bi imeli materijelno škodo in čutili bi se razžaljeni v svojem na videz naravnem pravu, ker za službo po nemško-českimi krajih se potrebuje le eden ali k večjemu dva uradnika zmožna obeh jezikov.

Po mojih mislih naj bi ob časih narodnega vznemirjenja ljudstvo vladali po večem le uradniki njih narodnosti.

Eksekutiva mora toraj to prenačljeno — moram reči — napačno prakso prenačediti, in zadosti je, ako pové jednojezičnim nemškim kandidatom razločno in brez dvojljivosti, da jih more namestiti le v nemških krajih, ker se bodo naprej pomikali le počasi in v ozkih mejah gledé na njih porabljenost. Dvojezičnost uradniškega osobja — in to je pravi cilj, kterega si je postavila vlada — se bode s tem, ako vlada to določno izreče, hitreje dosegla, kakor po sili, kateri koli. Še je na Nemško-Českem vzrok za vznemirjanje vsled nekterih določeb šolske postave. Na Českem se giblje ljudstvo taisto, kakor v vsaki deželi, kjer je obrtnija zelo razvita, Nemci se

selijo v česke (Ugovor na levi), Čehi v nemške kraje. Rad pritrjujem, da je več Čehov, in sicer iz tega vzroka, ker zadovoljnejše ljudstvo dela za manjšo plačo. To naselovanje se godi danes po nekaterih krajih v razmerji, ki absolutno izključujejo germanizovanje, tako namreč, kakoršno si je mislil gosp. poslanec Hallwisch, in kakor se je, ne maram v prejšnjih časih, ko ni bilo toliko izselovanja, v resnici vršilo.

Česki živelj, ki bolj v ceno dela, bo nehal prodirati še le tačas, kadar bo prava socialna postavodajava vredila plačo za delo tako, da ne bo več majal po tem, kdo dá več, kdo dela ceneje?

Vsled določil šolske postave silijo se tiste občine, ki so razpostavljenje vselovanju, napravljati šole naljencem v njih jeziku na stroške občine. To je samo ob sebi pravično. Ali vpraša se, ali se tukaj pravičnost skazuje spretno in praktično. Po teh določitih šolske postave je narodno čustvo v krajih z namešanim jezikom zmirom najbolj pripravljeno. In to je tudi naravno. Mali meščan, kteremu je obzorje samo na sebi že omejeno, vidi občo nevarnost, ktera pa je le morda tam v kraji, drugod pa se to zopet naravna, in vsak popotni rokodelce, ki se v takem kraji prikaže na cesti, je že malemu meščanu prednja straža armadi barbarov. (Veselosť na desni.) Ognili bi se temu morda tako, da bi za naseljence take šole napravljali z deželnimi denarji. Druga pot, ki bi nas tukaj izvodila, bi bila ta, da bi to vprašanje odredili na čas, ko se bode vleglo to narodno vznemirjenje. Na podlagi ljudske štetve, gospôda moja, naj se vravnajo šolske razmere v krajih, ki so razpostavljeni naselovanju primerno temu, kakor je sedaj prebivalstvo namešano. Ko se pa stvar enkrat vravná, naj ostane pri tem nespremenjen do prve ljudske štetve, ki naj se nastavi še le pozneje, nemara v kakih desetih letih.

Namesto stalnega vznemirjenja, bi stavil jaz le občasno (perijodično) vznemirjenje; že s tem je za mir mnogo pridobljenega. V tem slučaju bi oboja narodnost v takem kraji znala, kar ji gre za dolgo vrsto let; nobena bi ne upala segati v tuje pravice, a nobena bi se tudi ne bala zgubiti kaj svojega. Vsak pravi rodoljub in vsaka dobra vlada mora skrbeti, da se prostornina, na kateri stranki skupaj butate, zmanjša, in da se požar narodnih strasti pogasi. Le čas in zopet čas more to ozdraviti. A ozdravljenje bode prišlo prej, kakor sedaj mislimo. Gotovo, gospôda moja, narodna ideja je bila velika ter svet pretresovala. Prestole je prekucevala in stavila, države je vtmeľjevala in rušila, poslavljena je Evropo prehodila in za seboj puščala stalna znamenja nje zmage.

A že danes, gospôda moja, množijo se znamenja, da je to gibanje prekoračilo vrhunec, in da v bližnjem časi ne bode več tako silna. A to iz treh vzrokov, gospôda moja, prvič, ker se je ta misel skoraj povsodi že vresničila, ali tega čaka v bližnji prihodnosti; drugič, gospôda moja, ker se ta velika ideja zgublja v toliko tokov in v take malenkosti, in tretjič, ker se še ni nikdar v svetovni zgodovini primerilo, da bi dve veliki ideji ob enem gospodarile duhovom, in gospôda moja, socialno vprašanje danes trka preglasno na naša vrata, da bi ga mogli mi preslišati ali mu vrata zapirati. (Dobro! dobro! na desni.) Narodno vprašanje bomo v Avstriji, tako mislim, na zadovoljnost rešili; a, gospôda moja, veliko časa nam ne preostaja, le še skrajšano ravnanje in hiter sklep računa; ker v 10 letih odslej za naprej bode stalo narodno vprašanje ali rešeno ali nerešeno že v drugi vrsti, in vprašanje o socialni reformi nam bode pred vsem dalo opravka.

Gospôda moja! Tvar se je začela gibati in na svetovji dela vrši se kemično vrenje z ljudskimi silami, ktere je treba nadzorovati in voditi. Parlaamenti v Evropi, hočeš ali nečeš, se bodo spremenili v socialne laboratorije, kjer bodo morali varno ravnati z dragocenim a nevarnim orožjem.

Od naše previdnosti in skušnje bode zaviselo, ali se bodo prvine združile v lepe kristale ali razpadle v grudo brez oblike (chaos). Velika bode naša odgovornost, ali še več bomo dosegli, ako se nam posreči, kar so nekaj mislili doseči alhimiti; kajti ako damo ljudstvu zadovoljnost in delu pravičen zaslužek, potem smo naredili zares iz kamenja denar. (Živahna pohvala in ploskanje na desni. — Govorniku od mnogo strani čestitajo.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. aprila.

Notranje dežele.

Delo po kaznilnicah, ktero je v najnovejšem časti že toliko prahu dvignilo posebno med rokodelskim in obrtniskim svetom, in to ne po krivici, napeljal se bo na novo polje, ktero bo kaznjencem vedno zadosti dela, obrtnikom pa nobene škode prinašalo. Vojni minister ga misli vzeti v zakup za izdelovanje vojaškega obuvala. Vojaški čevlji so se do sedaj izdelovali pri raznih večih podjetnikih za celo vojsko na štiri kopita, ki so bila razločena po velikosti na številke 1, 2, 3 in 4. Številke prve vojaški čevlji je bil že skoraj bolj krakovskemu čolnu kakor pa obuvalu podobni, oni čevlji številke 4 je bil zopet najmanjše vrste. Vsak vojak si je toraj med temi izbiral, kar mu je bilo najbolj prav. Da sta se v takih okoliščinah noga in čevlji le redko kedaj našla, da bi se dobro vjemala, kazalo je obilno število ožuljenih vojakov po bolnišnicah. Konečno so nekteri zapovedniki dovolili, da se smejo komisni čevlji za vsacega moža posebej po njegovi nogi predelati. To je pomagalo. Število ožuljenih se je takoj zdatno skrcilo. Vojni minister je pa sedaj sklenil, da se bo od slej na dalje za vsak polk in za vsako posadko obutev doma izdelovala, če so namreč ondi tudi kaznilnice, ker se nadija, da bo vojaška obutev vendar le bolj primerna nogi, ako jo bodo domači rokodelci izdelovali, kterim je domača noga bolj znana, nego tujcem. Za obrtnike bo pa to tudi dobro, ker jim kaznjenci ne bodo zaslužka kratili.

Nova postava, po kateri se bo uravnavalo **podučevanje krščanskega nauka** na ljudskih šolah ter na učiteljskih, in se bo določevala plača dotičnim učiteljem verouka, glasila se bo tako-le: „Z odobrenjem obeh zbornic naročam sledeče: Član I. §§ 3. in 5. postave z dne 20. junija 1872, državnega zakonika št. 86 v svoji dosedanji sestavi veljavo zgubita ter se bode ta v bodočnosti glasila: § 3. Za poduk krščanskega nauka po višjih razredih ljudske ali meščanske šole, ktera ima več kakor tri razrede, naj se določi nagrada ali pa naj se nastavi lasten katehet. Če krščanski nauk podučuje svetovni učitelj, naj se mu za to dovoli primerna nagrada. Če bi se moral krščanski nauk podučevati zunaj kraja-bivališča katehetovega, naj se temu vsakokrat pripravi voz ali pa določi posebna odškodnina za pot. § 5. Stroški za podučevanje krščanskega nauka spadajo, če ni za to določenih posebnih zalog, ustanov ali volil posamičnih oseb ali društev, k splošnim šolskim stroškom. Uravnali bodo pa stalne plače katehetom na ljudskih in meščanskih šolah določene, kakor tudi remuneracije in pogoje, kedaj da se smejo poslednje dajati, dalje odškodnino za pot ali pa voz in vse drugo v to spadajoče deželni zbori. Član II. Dohodki, ki jih duhovniki za poduk krščanskega nauka dobé, se tistim gospodom, kteri imajo po postavi 19. aprila 1885 (deželni zakonik št. 47) določen minimalni dohodek, ne bodo v kongruo všteli. Ta postava postane, ako so za njo potrebne tudi nove deželne postave, s taistimi vred veljavna. Izvršil jo bo minister bogočastja in poduka. Manjšina je pa predlagala sledeči dostavek: „Ta postava postane veljavna, če so za njo še druge nove deželne postave potrebne, s taistimi vred, sicer pa takoj in se vse druge postave, ki bi si bile z njo navskriž, ob enem razveljavijo.

Knotza vse obsoja! Ni ga nemškega ne slovanskega in ne madjarskega lista, razven onih njegove lastne stranke, ki ne bi odločno obsojal nepopisljivo surovega Knotzovega postopanja v poslednjih sejah državnega zbora. Kdor bere njegove govore v državnem zboru, se vsakega takoj poprime misel, da je čital kak prepir iz krčme ali kaj sličnega, nikakor pa ne, da bi bili to govori iz one zbornice, kjer se najodličnejši možje vsakega naroda bore z orožjem duha. Knotz je to orožje duha vrgel pod klop, ter namesto njega vzel orožje surovosti, orožje neotesanosti v roke, s kterim je na desno in levo okoli sebe mlatil, da se je olikanemu človeku studilo! Čuditi se je, da si tak gobezdač, taka veleizdajica, kakor je ravno dr. Knotz še upa dohajati v pošteno družbo avstrijskih poslancev in še bolj se je čuditi, da nimajo v državnem zboru še postave za take veleizdajske tribune pouličnjakov, ktere bi morali iz državne zbornice naravnost v sivo hišo na Alzarski cesti v IX. dunajskem okraji spremiti. Ondi namreč se za več sto neprostovoljnih prebivalcev ričet kuha. Še neki drugi kraj je, kamor poslanci Knotzeve vrste spadajo, blaznico imamo v mislih, kjer je prostor za take besne ljudi. Prav bi bilo, če bi se zdravniki izrekli o Knotzovih možganih, ali so sploh še v normalnem položaji ali ne. Če niso, v blaznico z njim, če so pa še, naj ga pa državni pravdnik v roke vzame, v državnem zboru avstrijskem bi pa za takega veleizdajalca nikakor več ne smelo prostora biti!

Vnanje države.

Kdor **Bismarka** ne pozná, ta bi ga pač drago plačal, posebno če ga je slišal, kako nedolžnega se je delal v svojem poslednjem govoru, kadar je zagovarjal cerkveno-politično politiko in premembo majevih postav. Sam sebi se je lagal, da je bil on vedno miroljubni mož, kakor ga še danes poznajo. No, pri tej trditvi se mora nasmejati vendar vsak še tako resnoben mož, če se le količkaj s politiko

peča. Bismark, pa miroljuben? to je pač največja ironija, ktero si le misliti zamorete. Ali ni bil ravno trolasi kanceler vedno tisti rogovilež, ki je ne le doma na Nemškem pri vsaki priliki prepričeval in pretepel iskal, temveč tudi na zunaj vsako priliko porabil, če se mu je le ponudila, da je prepir iz trte zvil in boj napravil. Kako da je bil mož resnicoljuben, najbolje kažejo ječe, v kterih so duhovni, redovniki in redovnice zdihovali, ker so se drznile dolžnosti svojega stanu spočuvati, in tiste so si bile pa z Bismarkovo miroljubnostjo nekoliko navskriž. Dobro je, da ljudje poznajo starega lesjaka in toraj vedó njegove trditve o miroljubnosti ceniti. Bismark sicer s svojimi frazami ne bo nikogar preslepil, Slovanov in katolikov pa že celó ne! Ali je morda njegovo sovražno postopanje proti Poljakom tudi gola miroljubnost? Poljaki so bili izvestno najmirnejši in najbolj ponižni državljani ilegeza nemškega cesarstva. Da so se poganjali za svoje pravice, bila je zopet le Bismarkova miroljubnost vzrok, ki jih je kar od kraja v slovanskem oziru podaviti mislil. Kdo jim bo zameril, da so imeli pogum v državnem zboru se mu po robu postaviti? Saj se še črv zvija pod nogo, zakaj bi se pač državljan, ki denarni in krvni davek plačuje, ne poganjal za svoje pravice! Če je Bismark res tako miroljuben, kakor pravi, naj tukaj dokaže.

Previdnejši politikarji izrekli so takoj svoje pomisleke, da boljše razmere, ktere so se jele **na Nemškem** katoliški cerkvi od daleč kazati, nikakor še niso gotove, in skoraj se mora že reči, da so prav imeli. Bismark jih je jel Rimu in katolikom vsiljevati, ker, kakor smo že rekli, obojih potrebuje. Posebno mu je pa centrum nemškega državnega zbora jako hud nasprotnik, kterega s hudim nikakor ne more vničiti. Ker se mu toraj to noče posrečiti, poskušati jel je mož drugo. On si hoče centrum z dobrotljivostjo pridobiti. Jel je brskati katolikom drobtine, da bi z njimi centrum premotil in za-se pridobil. Centrum nemškega državnega zbora je za Bismarka tolikanj pomenljiv postal, da mož brez njegove pomoči nič važnega ne more več speljati. Tega se je Bismark v poslednjem času že do dobrega prepričal, za to si ga skuša pa pridobiti. Kakor hitro bode pa Bismark sprevidel, da bi ali sv. oče sam ne hotel poskušati svojega vpliva na nemški centrum, kterega Bismark zdaj pričakuje, ali pa da bi se centrum ne zmenil toliko za besede papeževe, kakor se tega Bismark sedaj še nadija, videlo se bo, da bode Bismarka tudi sedanja prijaznost do katoliške cerkve takoj minula in ji bo mož po stari svoji navadi zopet zobe pokazal. Kdor bo doživel, se bo prepričal, da bo res tako. Nadjati se pa ni, da bi se sv. oče v centrum in njegove politične zadeve vtikal.

Avstrija, Nemška in Rusija odgovorile so na turško okrožnico gledé **grškega razoroženja**, da bode vsaka po svojih močéh na to delala, če se bo dalo, da bo grška orožja odložila. Da z lepo vse tri skupaj in tudi cela Evropa z njimi vred pri trmoglavih Grkih ne bodo kaj prida opravile, je očitno iz vsakega novega koraka, ki ga že čez glavo oboroženi Grki storé. Če bi poslednji res mislili orožje odložiti, bi pač ne bili v kamori zahtevali novega posojila 25 milijonov drahem in bi ne bili sklenili 30 novih batalijonov oborožiti, ker jim je dosedaj že za oborožene vojake manjkalo stanovanj in denarja. To je ena. Drugič si pa tudi grški časniki s svojo pisavo kar od kraja prizadevajo narod za vojsko navdušen obraniti. Na ta način je javno mnenje na Grškem že od sile bojovito. Mir se bo toraj le tedaj napravil, če bi se Evropa odločila, da Grkom pripozná še tisti del Tesalije in Epira, na kterega so že leta 1881 svoje oči obracali in se jim je v Berlinu na papirji tudi obetal, čeravno se jim je v resnici zdatno okrajšal. Če bi pa Evropa tega ne hotela, češ, ker neče Turčije še bolj oskubiti, kakor je že, je pa prav izvestno, da si bodo Grki te dele z orožjem v roki prisvojiti skušali. Turčija je na to tudi pripravljena.

Dvojna mera — **La Cumbe in Decazeville**. V Decazeville na **Francoskem**, kakor je znano, so delavci delo ustavili, nihče jim ni branil umoriti „Watrina“, ker je vojni minister v zboru rekel, on ne pusti streljati na žene in otroke, kajti njih je bilo mnogo med kujavci. — V Combe-les-Esparres so streljali žandarji v trumo brezoroženih žen. Tako je očital grof de Mun v zboru ministru Gobletu. A še ta ni mogel trditi, da bi bil kak žandar ranjen, toraj je bilo vse to, kar se je pisalo o umorjenih žandarjih — zlagano. Rekli so v zboru vsi, da vlada sme kapelo zapreti, a nepokorščino sme kaznovati le z 10 do 200 franki. Minister Goblet se je zgovarjal, da ni ukazal morije in ni prevzel odgovornosti za prefektovega namestnika, on je le rekel, naj se nastopi pravna pot. — Zakaj pa je ministra Gobleta kapela tako v oči bôdla. On srdito sovraži vse prizadevanje krščanskih tovarnarjev, da bi rešili socialno vprašanje na krščanski podlagi. Kapele po tovarnah so mu torišča, iz kterih se razširja sovraštvo do republike, toraj so kapele državne nevarne. Republikanci dobro čutijo, da jim zmanjka povoda za vstaje, ako se z delavci krščansko ravná. No, to ravnanje nam pa marsikaj razjasnuje. Sedaj vemo, da take vlade, kakor je sedaj na Francoskem, nočejo delavcev vtešiti, samo da imamo ljudi zmirom pripravljene za vstajo. — Goblet je tudi pripovedoval, da župnik ob narodnem prazniku ni hotel cerkve okinčati z zastavami, zarad tega so mu morali plačo

ustaviti. No, to je vendar dosti jasno, ker župnik ni republikanec in noče pokoren biti mēru (srenjskemu predstojniku) za to se pa mora preganjati.

V dolini Ourthe v Belgiji je ustavilo delo 1200 delavcev v kamnolomu, v Charleroi se še dosihmal ni pričelo redno delo v jamah, in že se groze delo ustaviti v Borinage. V Antverpnu delavci v pristanišču ne marajo delati. Kupčija in promet zaostaja, in prvo gledališče v Belgiji, Monnaie, je prišlo na boben, primanjkuje 180.000 frankov, a terjati je 129.000 frankov, a vendar je imelo to podpore 280.000 frankov.

Irska postava gledé nakupa zemljišnega posestva se je v prvem berilu v angleškem parlamentu vendar sprejela, če tudi so jo Gladstonovi nasprotniki hudo pobijali. Vprašanje po vsem opravičeno pa nastane, ali se bo postava tudi v drugem in tretjem branji sprejela? Kakor nam je sobotni telegram sporočal, se je zaradi bližajočih se praznikov drugo berilo prestavilo še le po veliki noči daleč čez praznike na 13. maja. Že to kaže, da sebičnim Anglezem pač ni v resnici na tem ležeče, da bi Ircom pomagali, pač pa bi jim radi nekoliko peska v oči vrgli. Da bi to lažje dosegli, zavlekli so drugo branje dotičnega načrta, ker si nadajajo med tem časom s strastno in vstrajno agitacijo toliko zaveznikov pridobiti, da bodo z njihovo pomočjo dotični načrt postavili v drugem ali pa vsaj v tretjem branji strmo glavi in z njim vred morda Gladstona, če ne bo zadosti hladne krvi ohranil. Na to so tudi Irce sami pripravljani in dobro vedó, da jih bo še mnogo truda stalo, preden bodo dospeli do zmage in če zmagajo, da tudi postava ne bo taka, kakor jo je sedaj Gladstone izdelal, temveč se bo še mnogo na Irsko škodo predelala. Irce sicer ne bodo povsem zadovoljni z njo, toda kaj hočejo? Boljše nekaj kakor nič. Po tem pravilu ravnaajo se irski poslanci in na tej podlagi nadajajo si dobiti priznanje za svoje postopanje. Poglavitna reč za nje je ta, da si priboré lasten parlament; kakor hitro se jim ta posreči, jim tudi vse drugo ne bo izostalo.

Izvirni dopisi.

Iz Škofje Loke, 17. aprila. Kakor je poročal „Slovenec“ pred par meseci, se je ustanovila v Škofji Loki podružnica sv. Cirila in Metoda. Veselo se giblje društvo in deluje marljivo, če tudi natihoma. Ravno kar smo dobili za društvo potrdilo od vis. ministerstva za notranje zadeve od dne 28. marca št. 4772.

Okradena je bila danes ponoči, od 16. do 17. v Škofji Loki farna cerkev sv. Jakoba. Zmanjkale so raz štirih altarjev platnena pregrinjala, raz dveh altarjev pa vrhovna pregrinjala. Druge škode do sedaj še nismo mogli opaziti. Kakor sodijo, se je tat skril čez noč v cerkev ter se je dal zapreti, zjutraj pa je na tihoma odnesel svoj plen. Stvar se je naznanila c. k. žandarmeriji. Dobro, da ni kaj dragocenejšega zginilo. Dogodek pa opominja, kako skrbno je treba paziti na hiše božje, kamor se vedno bolj stegujejo brezbožne, grabežljive roke.

Iz Haloz, 16. aprila. Dne 14. t. m. pobrala nam je neogibljiva blede smrt po dolgotrajni mučni bolezni v obče priljubljenega velečastitega gosp. Iv. Trampuša, župnika Završkega in dekana. — Blagi ranjki rodil se je dne 20. junija 1827. l. pri sv. Lenartu v Slov. goricah. Potrebne nauke dovršivši, bil je posvečen v službo duhovniško dne 25. julija 1852. l. Kaplanoval je v svoji domači župniji, pri sv. Lenartu, pri sv. Jurju v Sl. goricah, v Hočji pri Mariboru in slednjič na Završji od 1860. do 1872. leta ter postal ondi župnik in dekan. Zvest svojemu poklicu, trudil se je z vsemi močmi in zmožnostmi za povelicanje božje časti ter za časno in večno srečo svojih ljubljenih podanikov.

Kako priljubljen je bil, pri svojih duhovskih bratih in pri svojih in sosednjih župljanih, pričal je včerajšnji slovesen sprevod. Vkljub deževanju in preobilnemu poslu zbralo se je na dan žalostne M. B. 16. t. m. 14 duhovnikov bližnjih in daljnih ter velika množina ljudstva iz domače župnije in iz sosedstva. Z ganljivimi besedami je velečast. gosp. župnik J. T. razvil še enkrat podobo preblagega pokojnika in iz srca dohajajočimi besedami gibal čut žalosti in hvaležnosti v sreih poslušalcev, opravičeno omenivši, da je v vrlem pokojniku sv. cerkev zgubila skrbnega delavca, župljani premilega dušnega očeta in duhovnika, iskrenega in zvestega prijatelja-brata. Bog mu daj večni mir in pokoj in večna luč mu naj sveti!

Domače novice.

(Pisateljsko podporno društvo) imelo je v soboto zvečer ob 7. uri svoj občni zbor v Ljubljanski čitalnici, ktere ga se je mnogo udov vdeležilo. Prišel ga je

predsednik tega društva, g. dr. Vošnjak, ki je na kratko omenjal zgodovino tega društva. Ustanovilo se je ali bolje oživel je zopet na predlog g. Ivana Hribarja pri Gregorčičevem večeru lansko leto, toraj komaj pred dobrim letom in že broji društvo 130 udov. Jako krepko podprla ga je „Slavija“ ki mu je takoj 300 gl. ustanovnine naklonila. Dosedaj sta dobila podpore dva pisatelja vsega skupaj 20 gl. Ostala svota blizo 600 gl. je naložena pri kmetski posojilnici Ljubljanske okolice. — Društveni tajnik g. prof. Raič, kazal je zbranim društvnikom, kako se je v teku minolega leta razvijalo društveno življenje. Odbor je imel tri seje, društvniki shajali so se pa skoraj da vsako soboto večer v čitalnici na skupne literarno zabavne večere. Ti večeri so tudi mnogo pripomogli, da ima društvo toliko udov, če prav jih ima še vse premalo. Ponos letošnjega društvenega življenja je bil pa Jurčičev večer, ktere ga je pisateljsko društvo priredilo na predvečer sv. Jožefa. Društvo tudi v poletni dobi misli skupnost ohraniti s tem, da bode prirejalo izlete na deželo. — Blagajnik g. Petričič sporoča o društvenem premoženju, ktero sedaj znaša 605 gl. 23 kr. in je plodonosno naloženo. Za pregled društvenih računov sta se izvolila gg. Valentinčič in Svetek. V odborništvo so bili zopet izvoljeni: za predsednika dr. Vošnjak, za odbornike pa gg. Hribar, prof. Raič, prof. Levec, Tomšič, Petričič in mesto Novomeškega gimnaz. ravnatelja g. Senekoviča, prof. Vrhovec. Po občnem zboru pričel se je poslednji literarno zabavni večer ravno tega društva, kteremu je predsedoval g. dr. Volčič. Zabavno berilo so preskrbeli gg.: prof. Rajč o Ivanu Erazmu Tatenbachu, dr. Gregorič o koleri in Iv. Železnikar: Preširnovu pismo svojemu prijatelju. Vsa tri berila vrlo zabavna in ob enem zanimiva. Tudi „Narodnega doma“ niso pozabili društvniki, za ktere ga so med saboj nabirali.

(Baron Wurzbach) se je, kakor se od vseh strani čuje, odpovedal predsedništvu c. k. kmetijske družbe zaradi bolezni.

(„Slov. Narod“) je bil v soboto zasežen zaradi uvodnega članka, v kterem je bilo pisano o sedanjih vladi. Ta konfiskacija je bila tretja v minulem tednu.

(† Gosp. Janez Potočnik), notar v Trebnjem, je v noči med 17. in 18. t. m. umrl vsled sušice in slabosti. Zjutraj so morali s silo ulomiti v njegovo stanovanje, ter so ga našli mrtvega v postelji ležečega.

(Na Krškem) je umrl 17. t. m. zvečer znani milijonar g. Martin Hočevan po dolgi in mučni bolezni v 75. letu. Pokojni je bil sin priprostega posestnika iz Lašča, a vendar mu je sreča tako mila bila, da se je pospel do tako ogromnega bogastva. Bil je svoje dni na naši strani — a pozneje so nekteri prijatelji njegovi umeli ga pridobiti na svojo stran, vstopil namreč je v tabor ustavovercev. Nikoli pa ni bil zagrizen nasprotnik! — Krško mesto bode za njim žalovalo, kot za svojim največjim dobrotnikom; brez njega bi Krško ne bilo to, kar je dandanes. Znano je, da je tam vstanovil velikansko in krasno šolsko poslopje, v kterem imate svoje prostore meščanska in ljudska šola; poleg tega je meščansko šolo vsako leto zdatno podpiral. Zarad velicij zaslug je bil odlikovan z redom železne krone tretje vrste. Omeniti je še, da je bil ranjki Hočevan že deželni in državni poslanec. Bil je tudi verni sin katoliške cerkve. Naj v miru počiva! — a—.

(Dolenjsko pevsko društvo in Národna čitalnica Novomeška) napravita dne 29. aprila v prostorih „Narodnega doma“ šaljiv pevski večer. Začetek ob 8. uri. Vljudo se vabijo vsi domači in vnanji udje obeh društev.

(Tržaški „Sokol“) napravi svoj prvi letošnji izlet na Velikonočni ponedeljek v Prvačino na Goriško. Drugi izlet, ki pa ne bo odločno sokolski, temveč sploh slovanski, bode pa 9. maja iz Trsta v Trnje, kjer bodo čitalnico odprli.

(Izneverjenje na Tržaškem magistratu), pravi „Ed.“, da bode presegalo še 100.000 gld. Nekteri pa celó trdijo, da tudi vrednostnih papirjev, kar je bilo ondi shranjenih, ni nikjer. Če se to vresniči, bode primanjkljaj pač več stotisoč goldinarjev znašal.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Dekanijski administrator v Završji postal je inful. prošt v Ptujem, prečast. g. Matija Modrinjak. Za provizorje so imenovani častiti gospodje: Rupert Šuta za dekanijsko župnijo sv. Nikolaja v Završji in Anton Potočnik, kapelan v Čadramu, za župnijo sv. Tilna v Zrečah. Umrl je: dekan v Završji, knezoškofjski duhovski svetovalec, gospod Janez Trampuš, 59 let star. Hudo zbolel je

dekan v Skalab, čast. gosp. Luka Trafenik, ter se je preselil v duhovensko bolnišnico v Gradec. Razpisana je župnija v Završji do 31. maja.

(Gospodarsko.) Naši sosedje štajarski Slovenci obrnili so v novejšem času svojo pozornost na sadjarstvo, dobro vedoč, da je taisto zaklad, ki se malokdaj izprazni. Posebno živahno kupčijo s sadikami za cepljenje ugodnimi imeli v soboto teden v Mariboru, kjer so se jabolka in hruške po 30 do 40 kr., češpljice pa po 10 do 20 kr. prodajale. Tudi pri nas je na tem polji še prav mnogo storiti.

(Obsojena sta bila) te dni v Sevnici ondašnji podučitelj nemškega „Schulvereina“, Aistrich, in pa Kavčičev lovec, Grossegger, zaradi kalenja vere, prvi na 6 dni zapora ali pa 30 gold. globe, drugi na 4 dni zapora ali 20 gld. globe. Omenjena dva nemška olikanca prišla sta v minolem adventu nekega jutra že ob 4. uri v cerkev, kjer so dekleta, ker je bil ravno misijon, že okoli spovednic klečale. Postopača sta jih jela dražiti ne zmené se za svetost kraja in k sebi klicati. Še le, ko so se jima dekleta na spoved čakajoče zagrozila, odnesla sta pete.

(Na koroškem kolodvoru v Mariboru) prišel je v črtrek večer pri prerivanji voz neki skopljevalec pod kola, ki so mu obe nogi zdrobila. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu noge odrezali.

(Karlovarski poslanec dr. Rus) postal je v poslednjih dneh tako znamenit, da se česki in nemški listi z njim pečajo kot s slovenskim renegatom v drugem kolenu. Možu se izvestno niti sanjalo ni, ko se je v državnem zboru hvalil, kako dobro da je storil njegov ded, da je dal svojega sina na Dolenjskem rojenega v nemške šole študirat, kterih sad sedaj že vnuk vživa, da si bo s to pohvalo med Slovani tako malo hvale našel, da ga bodo taisti namreč naravnost z renegatom počastili, kar se mu tudi spodobi; ne morda zaradi tega, ker je on sam zagrizen Nemec od renegata nemški izrejen, pač pa zaradi tega, ker mož s hvalisanjem renegatstva svojega roditelja nekaj obče zaničljivega hvali.

Razne reči.

— Dr. Vatroslav Jagić je rojen 6. julija 1838 v Varaždinu, kajkavski Hrvat ali Slovenec, gimnazijo dovršil v Zagrebu, preskušnjo iz klasične in slovanske filologije na Dunaju, bil l. 1861 definitivni profesor gimnazijski v Zagrebu, l. 1870 za Rauchovega banovanja odstavljen, postal l. 1872 na univerzi v Odesi profesor primerjajočega slovanskega jezikoslovja, leta 1874 v Berlinu, in od leta 1880 v Petrogradu naslednik slavnemu Sreznjevskemu, in l. 1886 nekda izvrsten učenec, sedaj slaven naslednik slavnemu učeniku svojemu dr. Fr. Miklošiču. Poslavljen se je bil že v Zagrebu s tako učenimi in mnogimi deli posebej in po „Književniku“ in „Radu“ jugoslovanske akademije, potem v Berlinu in na Ruskem po „Archiv für slavische Philologie“ od l. 1875, „Codex Glagoliticus olim Zographensis nunc Petropolitanus“ itd. l. 1879, „Specimina linguae palaeoslovenicae“ l. 1882, „Codex Marianus“ l. 1883, „Briefwechsel zwischen Dobrowský und Kopitar“ (1808—1828) v Berlinu l. 1885. 8° str. CVII + 751 itd. itd., da se svéti zvezda prve vrste na obzoru slovanske véde in učenosti, in da je v istini čestitati Dunajski univerzi k tej pridobitvi — na mnogaja leta!

— Presvetla cesarica v Karlsruhe na Badenskem. 13. t. m. dopoludné je prišla presvitla cesarica v Karlsruhe. Na kolodvoru so slavno gospo sprejeli: veliki vojvoda Badenski in prestolonaslednica Švedska in Norveška, ter jo spremili v grad, ker je avstrijske cesarice čakala velika vojvodina Badenska. — Cesarica se je mudila eno uro tam, potem jo je zopet veliki vojvoda spremil na kolodvor in vrnila se je nazaj v Baden-Baden.

— Carevič Rudolf v Dalmaciji. Zarad imendana prevz. careviča Rudolfa je bilo pred ta večer 16. t. m. razsvitljeno mesto Dubrovnik (Ragusa) predmestja in pristanišče. Tudi barke v pristanišču so bile razsvitljene. Posebno odlikovale so se cerkve in javna poslopja. Najlepše pa je bilo v predmestji Ploče, ki je ravno nasproti otoku Lakroma. Tudi ovinki ceste iz Ploče so bili razsvitljeni dva kilometra daleč. Mestna godba zaigrala je cesarsko pesen ter šla iz Porta Ploče na višavo Orsova. Nadvojvoda Rudolf je gledal razsvitljavo iz Lakrome, po višem dvorniku grofu Bombelles pa se je zahvalil občini v Dubrovniku in je dal revežem 400 gld.

— † P. K. Klemens, redemptorist, konvertit, umrl je 30. marca t. l. v Luksemburgu. Pokojni je znan kot izvrsten ascetičen pisatelj; med njegovimi imenitnimi spisi se nahajate posebno zanimivi obšrni knjigi: „Die Liebe des Gekreuzigten“, zagledala je že drugo izdajo; njegova poslednja knjiga pa je: „Das Kindlein von Bethlehem“, ktera je koncem lanskega leta izšla.

— Hotelijérja Piwalda v Pragi, obdolženega umora svoje dekle Kocourek, so porotniki

doglasno spoznali za nekrivega, sodnija ga je potem zatožbe oprostila.

— Iz Osaka na Japonskem piše msgr. Cousin, apostolski vikar za Južno Japonsko: Po tolikem trudu in mnogih žrtvah smo se vprašali pred 25 leti, ali se bode krščanska vera kedaj vkoreninila na Japonskem. Danes je samo v mojem vikarijatu več nego 25.000 katolikov. Preteklo leto jih je opravilo velikonočno spoved 14—15.000. Jih je 63 občin in imajo 59 cerkv in 30 šol. Naše sedanje stanje nas močno tolaži za prihodnost in pa si več obetamo. Krščanstvo je na Japonskem veselo cvetelo v 16. stoletju. Silovito preganjanje ga je na videz zadušilo. Sovraštvo do kristjanov so podpihivali tudi holandski kupčevalci, edino pristanišče v Nangasaki je bilo Evropejskim trgovcem — holandskim trgovcem — odprto. Ko so pa v novejših časih deželo odprli tujcem in versko prostost proglasili, prikazale so se v nekterih krajih občine, ki so na skrivnem držale krščansko vero, in te bodo kvas, ki bode počasi deželo prevzel. Japonci so duševno zelo nadarjeni, radi se dajo podučiti v svetnih rečeh, evropske kulture so se v marsičem poprijeli, da bi se ogibali nje napačnosti, potem se bode krščanstvo hitro širilo med inteligentnim ljudstvom.

— Obseg II. zvezka „Theologisch-praktischen Quartalschrift“ je sledeči: I. Aphorismen über Predigt und Prediger: Zur Erinnerung an eine Vergessene. Zweite Hälfte. Von Prälat Dr. Franz Hettinger, Universitäts-Professor in Würzburg. — II. Einige Erinnerungen über das Breviergebet. (3. Artikel.) Von Subregens Dr. Jakob Schmitt zu St. Peter bei Freiburg in Baden. — III. Die Theologie des hl. Justinus des Martyr's. (Charitologie.) Von Universitätsprofessor Dr. Sprinzl in Prag. — IV. Zu Maipredigten: Verschiedenartige Hilfsmittel. Von Professor P. Georg Kolb S. J. am Freinberg bei Linz. — Bedingungen zur Gewinnung des Jubiläums 1886. Von Dr. Wilhelm Emanuel Hubert in Mainz. — VI. Biblische und andere religiöse Bilderwerke. Von Johann Langthaler, reg. Chorherr im Stifte St. Florian. — VII. Zweckmässige Aufbewahrung der Paramente in den Sacristeien. Von Dechant Johann N. Dürnberger in Steyr. — VIII. Ueber die katechetische Fragestellung. I. Von Religionslehrer Anton Egger in Meran. — IX. Der „Anfang der Wunder“ Jesu und die Mitterschaft der Gottesmutter. III. Die Gottesmutter — die Kirche. Von Professor Dr. Aloys Schaefer an der königl. Akademie in Münster (Westphalen). — X. Umschreibung der Obligationen und Trennung der Stiftungs-Capitalien von den freien Capitalien. Von Dechant Robert Kurzwernhart in Taufkirchen bei Scharding. — XI. Clemens Maria Hofbauer. Rückblick auf den Gang des Beatificationsprocesses des ehrw. Diener Gottes. Von P. Michael Haringer, Consultor der hl. Congregationen des Index und der Ablässe in Rom. — XII. Pastoralfragen und Fälle. (Sledi 22 manjših člankov.) — XIII. Literatur. (Obdeluje 55 knjig.) — XIV. Bericht über die Erfolge der katholischen Missionen. Von Johann G. Huber in Linz. — XV. Kirchliche Zeitläufe. Von Mons. Professor Dr. Scheicher. — XVI. Kurze Fragen und Mittheilungen. (Sledi 43 krajših člankov.)

Telegrami.

Levov, 19. aprila. Mesto Stryj je pogorelo; 600 hiš je popolnoma vničenih in več sto družin brez strehe. Mnogo ljudi je zgorelo. Revščina je nepopisljiva, škoda ogromna.

Pariz, 19. aprila. „Temps“ prinaša iz Caneje vest, da si grški konzul na Kandiji s pomočjo grške vlade prizadeva upor napraviti. Konsuli so svojim vladam naznanili, da je ustaja na Kandiji neizogibljiva, če bo grški konzul še dolgo ondi ostal.

Madrid, 18. aprila. V stolni cerkvi vstrelil je nekdo trikrat na škofa oljke blagoslovenega. Po drugem strelu se je škof zgrudil. Morilca so prijeli, stolno cerkev pa zaprli. Mesto je silno razburjeno. Preiskava se je pričela.

Madrid, 19. aprila. Škof ni mrtev, pač pa za smrt ranjen. Hudodelec je zaradi slabega zadržanja odpuščen župnik nunskega samostana in mu je Galeotto ime.

London, 19. aprila. „Times“ ima sporočilo iz Aten, da je ondanašnji ruski poslanec poklican v Livadijo k caru. Atenska posadka pomaknila se bo na mejo.

Umrli so:

14. aprila. Reza Gradšar, delavka, 37 let, jetika.
15. apr. Janez Peterneš, delavec, 18 let, Oedema cerebri.
— Janez Ropovš, krojač, 43 let, jetika.
16. aprila. Fraane Zaje, sladčičar, 64 let, Trnovske ulice št. 7, vled spridenja mozga.
17. aprila. Jožef Mervar, kurjačev sin, 2 dni, sv. Petra

Izdajatelj in odgovorni tiskar Josip Jerič.

cesta št. 53, zlatenica. — Marija Kalin, zasebnica, 36 let, Dunajska cesta št. 18, Tabes dorsalis.

V bolnišnici:

16. aprila. Matija Nunar, gostič, 62 let, Catarrh. intest. chron.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomerna v mm	toplomerna po Celziju			
17.	7. u. zjut.	733-53	+ 6-6	sl. svz.	oblačno	1-10
	2. u. pop.	733-67	+13-4	sl. zp.	oblačno	dežja
	9. u. zveč.	734-81	+ 9-4	sl. zp.	oblačno	
18.	7. u. zjut.	734-87	+ 6-6	brezv.	megla	00-0
	2. u. pop.	732-69	+15-8	sl. vzh.	del.oblačno	
	9. u. zveč.	733-55	+ 9-4	brezv.	jasno	

V soboto nestanovitno vreme. Srednja temperatura 10-1° C. za 0-8° nad normalom. V nedeljo večinoma solnčno. Srednja temperatura 10-6° C. za 1-3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

19. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 50 kr
Sreberna 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 65 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 „ 95 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 60 „
Akcije avstr.-ogerske banke	877 „ — „
Kreditne akcije	287 „ 90 „
London	126 „ 25 „
Stebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 03 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 85 „

Zahvala.

„AZIENDA“, avstro-francoska zavarovalnica na življenje na Dunaji, mi je danes po glavnem zastopniku gosp. **Josipu Prosenču** v Ljubljani izplačala zavarovano svoto po zavarovani Rozi Kosik brez vsakotne ovire, dasiravno je zaveza k temu izplačilu jako dvomljiva bila.

Zato zgledljivo postopanje izražam po tej poti „Aziendi“ mojo zahvalo, ter priporočam to zavarovalnico vsem, kateri se zavarovati želijo, najtoplejše.

V Kranji, 8. aprila 1886.

C. Pleiweis.

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odrasčenim, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok

iz vseh časov krščanstva.

- I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151,
II. „ „ 1885 „ V, 160.
III. „ prvi „ 1883 „ IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr. krasno v platnu vezan 60 kr., vsi trije deli skupaj krasno v platnu vezani veljajo le 1 gld. 50 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.

Cena 5 kr.

(10) **Katoliška Bukvarna.**

Naznanilo.

V zalogi podpisane bukvarne dobiva se knjiga:

Marija moja kraljica

ali

ŠMARNICE.

Spisal

Anton Žgur.

župnik v Loškem Potoku.

Z dovoljenjem Ljubljanskega knezo-škofijstva.

346 str.

Obseg: Marija, moja luč; moja zvezda; moje solnce; moja pesem; moje bukve; moj vrt; moja jed; moj škit; moj biser; moja beseda; moje drevo; moje veselje; moje zrkalo; moja sestra; moj studenec; moja nevesta; moja podoba; moja evetlica; moj prstan; moje orožje; moje sidro; moje pribežališče; moje prebivališče; moja trdnjava; moj turen; moje zdravilo; moja pot; moja čudodelnica; moja srednica; moja mati; moja krona; moja kraljica. — Pridejana je sv. maša, molitve, katere naj se z mašnikom vred opravljajo po vsaki tili sv. maši, lavretanske litanije, molitve k presvetemu Rešnjemu Telesu, k sveti Devici Materi Mariji, k svetemu Jožefu, za vse potrebe, Litanije vseh svetnikov, molitve po litanijah, molitev h križanemu Jezusu, tri božje čednosti in sv. križev pot.

Cena letošnjim „Šmarnicam“ je ta-le:

- Vezane v pol usnji — gld. 90 kr.
„ vse v usnji 1 „ — „
„ „ „ z zlato obrezo 1 „ 20 „

Po pošti 10 kr. več. Kdor jih 12 skupno naroči, dobi ene za nameček.

Tvarina je dobro obravnavana in prav koristna. Ker ima mišne izgleda in dogodbe, bode se knjiga gotovo vsakemu priljubila.

„Katoliška Bukvarna“

v Ljubljani, stolni trg šte. 6. (3)

Bolezni vsake vrste, posebno pa bolehní živci, epilepsija, slab želodec, zvonjenje in trganje po ušesih, slab posluh, bolezen v glavi, migrena, bledica in hromost ozdravljajo se na slavnoznani **zasebni kliniki „Freisal“ v Solno-gradu**. Pri bolnikih, ki so bolehní na pljučih in pri nadušljivih dosegli so se ondi že v štirih tednih čudoviti vspehi. Kdor želi več zvedeti, obrne naj se na omenjeno kliniko in priloži marko za odgovor. (13)

Homeriana-čaj,

po zdravnikih priporočeno, izvrstno sredstvo proti

bolezni na pljučih in na vratu (jetiki, naduhi in bolezní v krlju [Kehlkopf]).

Izenadljivi so vspehi! (24)

Knjižica o tem razpošilja se zastonj.

Zavitek čaja velja 1 marko 20 vinarjev.

Edino pravega ima

A. Wolffsky,

Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštnim povzajem

Marijacejske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKE TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, retrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezní na vratu, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa čee se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezní priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpripreršitno zahvalo, z vsem spoštovanjem vdani

(16) **Franc Jug,**
posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

e. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobola, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavo s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavo.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišno dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se takoj

v lekarni Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.